

Türkiye ve Dünya Ekonomi Gündemi (3 - 7 Temmuz)

Türkiye

- Tüketici Fiyat Endeksi Haziran'da beklentilerin altında aylık bazda %3.92 (Piyasa beklentisi: %4.03) arttı. Yıllık bazda ise TÜFE Mayıs'taki %39.59'dan Haziran'da %38.21'e geriledi. Çekirdek enflasyon (C endeksi) Haziran'da bir önceki aya göre %3.84 arttı ve yıllık bazda Mayıs'taki %46.62'den %47.33'e yükseldi.
- Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi Haziran'da bir önceki aya göre %6.50 arttı ve yıllık bazda Mayıs'taki %40.76'dan %40.42'ye geriledi.
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Menkul Kıymet Tesisi'ne ilişkin Uygulama Talimatı'nda gerçekleştirdiği değişikliklere göre, bankaların kredi yapılandırmasında faiz artışı gerçekleşmesi durumunda yeni kredi olarak kabul edilmesi uygulaması sona erdi.
- TCMB Para Politikası Kurulu (PPK) toplantı özetinde Kurul, mevcut para politikası çerçevesinin enflasyon görünümü ve yukarı yönlü riskler göz önüne alındığında %5 enflasyon hedefini gerçekleştirmekten çok uzak olduğunu değerlendirdi.
- TCMB, kur korumalı mevduat dönüşlerinin oluşturduğu döviz talebini karşılamaları için özel bankalara ihtiyacı olan döviz sağlayacak. Buna göre, işlemler için komisyon alınmayacak olup, teminat ve limit aranmayacak. İşlemlerde minimum tutar ise 500 bin dolar ya da euro olacak. Bu konuda kaynak aktarımı döviz piyasalarında işlem yapmaya yetkili tüm bankalar ile gerçekleştirilecek.
- TCMB, makroihtiyatî önlemlerin sadeleşmesi süreci çerçevesinde Resmi Gazete'de yayınlanan düzenlemeyle bankaların bilançolarında tuttukları TL ağırlığı hedefi zorunlu karşılıklar için de %60'tan %57'ye indirildi.

ABD

- Tarım dışı istihdam Haziran'da 225 bin artış beklentisinin altında 209 bin kişi arttı. Mayıs ayı verisi 339 bin kişiden 306 bin kişiye revize edildi. İşsizlik oranı Haziran'da beklentilere paralel %3.6 seviyesinde gerçekleşti. Verilere göre ortalama saatlik kazançlar Haziran ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %4.2 olan beklentilerin üstünde %4.4; aylık bazda %0.3 olan beklentilerin üstünde %0.4 arttı.
- ISM imalat PMI Haziran ayında 46 ile 3 yılın en düşük seviyesine gerileyerek beklentilerin altında gerçekleşti.
- ABD Merkez Bankası (Fed)'nin Haziran'da gerçekleştirdiği toplantısının tutanakları, katılımcıların neredeyse tamamının faizin sabit tutulmasını, zaman satın almak ve faizlerin daha fazla artırılmasına ihtiyaç olup olmayacağını değerlendirmek için uygun bulduklarını veya kabul ettiklerini gösterdi. Üyelerin büyük kısmı, para politikasının er ya da geç daha fazla sıkılaştırılmasını beklediklerini de ifade ettiler.

Avrupa

- Avrupa Merkez Bankası (ECB) Başkanı Christine Lagarde, şirketlerin kâr marjlarında ve maaşlarda aynı anda artış görülmesi durumunda yetkililerin harekete geçeceğini belirtti.

Asya

- Çin'de üretici fiyatları Haziran ayında bir önceki yıla göre %5.4; bir ay öncesine göre ise %0.8 gerileyerek son 7.5 yılın en hızlı düşüşünü yaşadı. Yıllık tüketici fiyatları enflasyonu ise yatay seyrederek, %0.2'lik artış beklentilerinin altında kaldı. Bu, Şubat 2021'den bu yana görülen en düşük enflasyon oranı oldu.

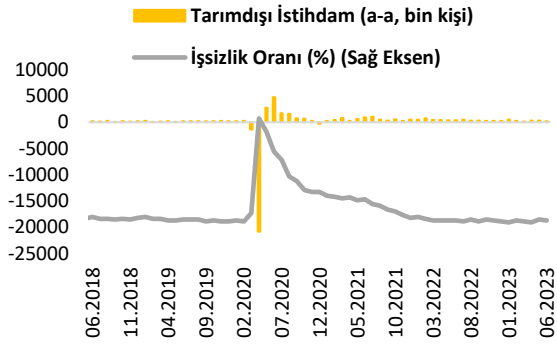
Diğer

- Avustralya Merkez Bankası (RBA), faiz artırımı beklentilerine rağmen değişikliğe gitmedi ve gösterge faiz oranı %4.10 olarak bırakıldı.
- Sri Lanka Merkez Bankası (CBSL), enflasyonun beklenenden daha hızlı yavaşlamasına bağlı olarak gösterge faiz oranını piyasa beklentilerine paralel 200 baz puan indirerek gösterge niteliğindeki mevduat faiz oranını %13'ten %11'e çekti.

Ayrıntılar...

Yurt dışı

ABD'de tarım dışı istihdam Haziran ayında beklentilerin altında gerçekleşirken; işsizlik oranı değişmedi.

Kaynak: Reuters

ABD'de tarım dışı istihdam Haziran'da 225 bin artış beklentisinin altında 209 bin kişi arttı. Mayıs ayı verisi 339 bin kişiden 306 bin kişiye revize edildi.

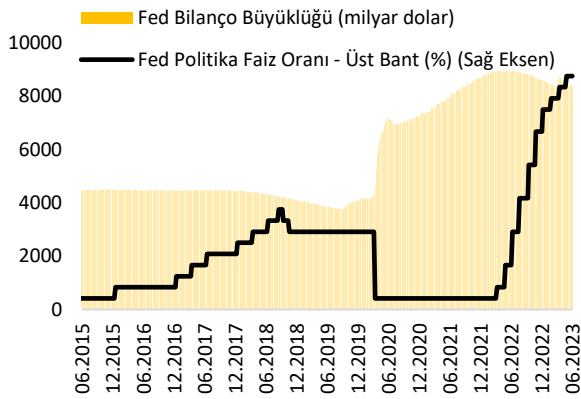
İşsizlik oranı Haziran'da beklentilere paralel %3.6 seviyesinde gerçekleşti.

Verilere göre ortalama saatlik kazançlar Haziran ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %4.2 olan beklentilerin üstünde %4.4; aylık bazda %0.3 olan beklentilerin üstünde %0.4 arttı.

İşgücüne katılım oranı Haziran'da %62.6 ile bir önceki ay ile aynı seviyede gerçekleşti. İstihdam oranı ise bir önceki aya göre değişmeyerek %60.3 gerçekleşti.

Beklentilerden bir miktar düşük açıklanan istihdam verisine karşın ortalama saatlik kazançların beklentilerden yüksek olması ve Perşembe günü açıklanan ADP özel sektör istihdam verisinin 228 bin olan tahminlerin oldukça üzerinde 497 bin kişi artması, Fed'in faiz artırımına gitme ihtimalini güçlendirdi.

Fed'in Haziran ayında düzenlenen son toplantısına ilişkin tutanakları yayımlandı.

Kaynak: St. Louis Fed

ABD Merkez Bankası (Fed) 13-14 Haziran tarihlerinde gerçekleşen toplantısında 15 ay süren sıkılaşmanın ardından politika faizini değiştirmeme kararı almış; Fed Başkanı Jerome Powell, yıl içinde 50 baz puanlık daha faiz artışının masada olduğu sinyalini vermişti.

Tutanaklarda, bazı yetkililerin bu toplantıda 25 baz puanlık artıştan yana olduğu görülürken; neredeyse tüm yetkililerin 2023'te daha fazla faiz artışı olacağı, ancak faiz artışlarının daha yavaş hızda olacağı beklentisi öne çıktı. Tutanaklara göre yetkililerin çoğu Haziran ayını pas geçmeyi 'uygun veya kabul

edilebilir' olarak gördü. Neredeyse tüm yetkililer bu yıl ek faiz artışlarının uygun olduğunu belirtti.

Fed 2023'te ekonomide 'hafif' durgunluk beklentisini sürdürdü. Yetkililer büyüme için risklerin aşağı yönlü, işsizlik için yukarı yönlü olduğunu belirtti.

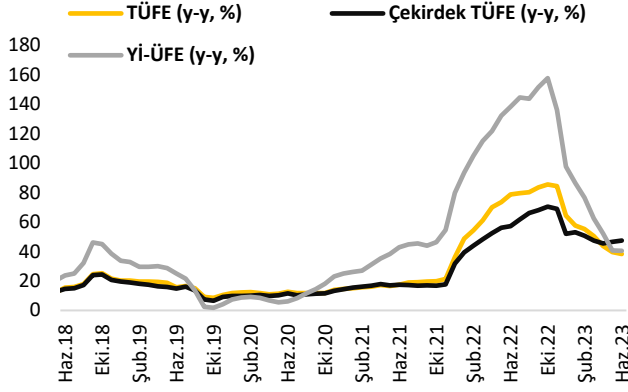
Bankacılık sektöründeki stresin hafiflediği, koşulların Mart başından bu yana iyileştiği de vurgulandı.

Tutanaklara göre yetkililer, bu kararla ekonominin, Fed'in maksimum istihdam ve fiyat istikrarı hedefine yaklaşım yaklaşmayacağını izlemek için zaman kazanmak istedi.

Tutanaklarda "Ekonomi, yüksek faiz oranları da dâhil sıkılaştıran kredi koşullarıyla karşı karşıyaydı. Bu da ekonomik aktivite, istihdam ve enflasyon üzerinde baskıya neden olabilir. Bu etkilerin ne kadar daha süreceği belirsiz" ifadeleri yer aldı.

Yurt içi

Enflasyon Haziran'da %38.21'e geriledi.

Kaynak: TÜİK

Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) Haziran'da beklentilerin altında aylık bazda %3.92 (Piyasa beklentisi: %4.03) arttı. Yıllık bazda ise TÜFE Mayıs'taki %39.59'dan Haziran'da %38.21'e geriledi. Böylece enflasyon son 18 ayın en düşük seviyesinde gerçekleşti. Haziran'da enflasyondaki yükselişte ana belirleyiciler ulaştırma, gıda ve alkolsüz içecekler, konut ile lokanta ve oteller grupları oldu.

Gıda ve enerji gibi kontrol edilemeyen kalemleri içermeyen ve enflasyondaki ana eğilimi gösteren çekirdek enflasyon (C endeksi) Haziran'da bir önceki aya göre %3.84 arttı ve yıllık bazda Mayıs'taki %46.62'den %47.33'e yükseldi.

Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) Haziran'da bir önceki aya göre %6.50 arttı ve yıllık bazda Mayıs'taki %40.76'dan %40.42'ye geriledi. Sanayide kullanılan elektrik ve doğalgaza yapılan indirim sonucunda enerji maliyetlerindeki düşüş Kasım'dan bu yana Yİ-ÜFE'ye düşüş yönü katkı sağlıyordu. Ancak Haziran'da bu katkı yeniden yükselişe döndü. Ana sanayi gruplarına göre Yİ-ÜFE'de en yüksek aylık artış %12.67 ile enerji grubunda yaşandı.

Torba Yasa ile getirilecek yeni vergi düzenlemeleri...

Tescil ve kayıtlı bulunan araçlar ile yıl sonuna kadar tescil edilecek yeni araçlar için bir sefere mahsus ek motorlu taşıt vergisi uygulanacak. Ek vergi 2023 yılında tahakkuk ettirilen MTV tutarı kadar olacak. Böylece araç sahiplerinin ödeyeceği MTV 2023'te iki katına çıkmış olacak. Deprem bölgesinde mücbir sebep ilân edilen yerlerde kayıt ve tescili olan taşıtlar ek motorlu taşıt vergisinden istisna edilecek.

%20 olan Kurumlar Vergisi %25 olarak uygulanacak. %25 olarak uygulanacak kurumlar vergisi, finansal kiralama, faktoring, elektronik ödeme şirketleri, sermaye piyasası kurumları, sigorta, reasürans ve emeklilik şirketlerinde %30 olacak.

Kurumların aktifindeki gayrimenkullere uygulanan Kurumlar Vergisi indirimi %50'den %25'e düşürülürken; bu gayrimenkullere uygulanan Katma Değer Vergisi istisnasının kaldırılması öngörülmüştür.

Gayrimenkullerin satışından elde edilen gelirden KDV istisnası kaldırılıyor; satışlardan kurumlar vergisi istisnası ise %25'e çekiliyor.

İhracatın teşvik edilmesi amacıyla ihracat yapan kurumların münhasıran ihracattan elde ettikleri kazançlarına 1 puan indirimli olarak uygulanan kurumlar vergisi oranının 5 puan indirimli uygulanması sağlanacak.

Merkezî yönetim bütçesine 1 trilyon 119 milyar liralık ek ödenek öngören kanun teklifi Meclis Başkanlığı'na sunuldu. Memur maaşı ve vergi artışları da içeren torba kanun, TBMM komisyon aşamasından emekli aylıklarında ilk altı ay için belirlenen artışın %25'e yükseltilmesine ilişkin madde eklenerek geçti. Komisyon aşaması tamamlanan teklif, TBMM Genel Kurulu'nda 11 Temmuz'da görüşülecek. Komisyona aynı gün 1.12 trilyon TL harcama öngören ek bütçe gelecek.

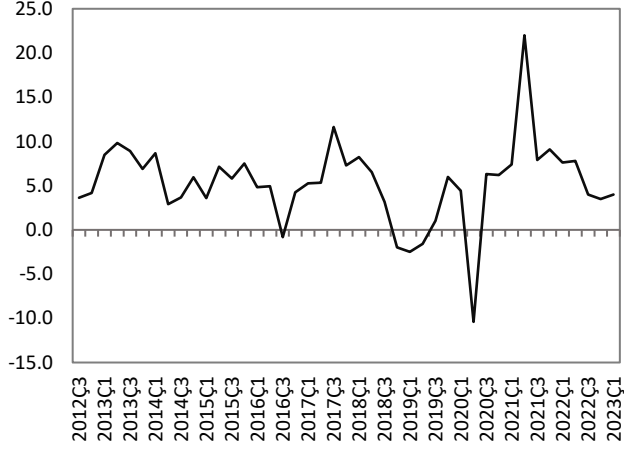
Haftalık Veri Takvimi (10 – 14 Temmuz 2023)

Tarih	Ülke	Açıklanacak Veri	Önceki	Beklenti
10.07.2023	Türkiye	İşsizlik Oranı (Mayıs)	%10.2	%9.5 (Açıklandı)
11.07.2023	Türkiye	Cari İşlemler Dengesi (Mayıs)	-5.4 milyar \$	-6.8 milyar \$
	Euro Bölgesi	ZEW Endeksi (Temmuz)	-10	--
	Almanya	TÜFE (Haziran, y-y)	%6.1	%6.4
		ZEW Endeksi (Temmuz)	-8.5	-10
	İtalya	Sanayi Üretim Endeksi (Mayıs, y-y)	-%7.2	-%4.5
	İngiltere	İşsizlik Oranı (Mayıs)	%3.8	%3.8
12.07.2023	Türkiye	Sanayi Üretim Endeksi (Mayıs, y-y)	-%9.8	-%6.85
	ABD	TÜFE (Haziran, y-y)	%4	%3.1
		Fed Bej Kitap	--	--
	Japonya	Makine Siparişleri (Mayıs, y-y)	-%5.9	-%0.2
		ÜFE (Haziran, y-y)	%5.1	%4.3
13.07.2023	ABD	ÜFE (Haziran, a-a)	-%0.3	%0.2
		Haftalık İşsizlik Maaş Başvuruları	248 bin kişi	249 bin kişi
		Bütçe Dengesi (Haziran)	-240 milyar \$	-90 milyar \$
	Euro Bölgesi	Sanayi Üretim Endeksi (Mayıs, y-y)	%0.2	-%1.1
		ECB Toplantı Tutanakları	--	--
	Fransa	TÜFE (Haziran, y-y)	%5.1	%4.5
	İngiltere	GSYH (Mayıs, 3a-3a)	%0.1	-%0.1
		Dış Ticaret Dengesi (Mayıs)	-1.5 milyar £	--
		Sanayi Üretim Endeksi (Mayıs, y-y)	-%1.9	-%2.3
14.07.2023	Türkiye	TCMB Piyasa Katılımcıları Anketi	--	--
		Konut Satışları (Haziran, y-y)	-%7.7	--
	ABD	Michigan Üniversitesi Tüketici Güven Endeksi (Temmuz, öncül)	64.4	65.5
	Euro Bölgesi	Dış Ticaret Dengesi (Mayıs)	-11.7 milyar €	--
	İtalya	Dış Ticaret Dengesi (Mayıs)	318 milyon €	--
	Japonya	Sanayi Üretim Endeksi (Mayıs, y-y)	-%0.7	--

TÜRKİYE

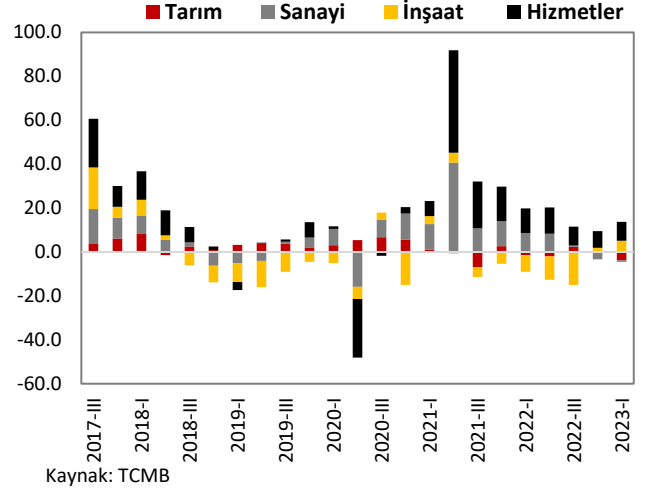
Türkiye Büyüme Oranı

Reel GSYH (y-y, %)

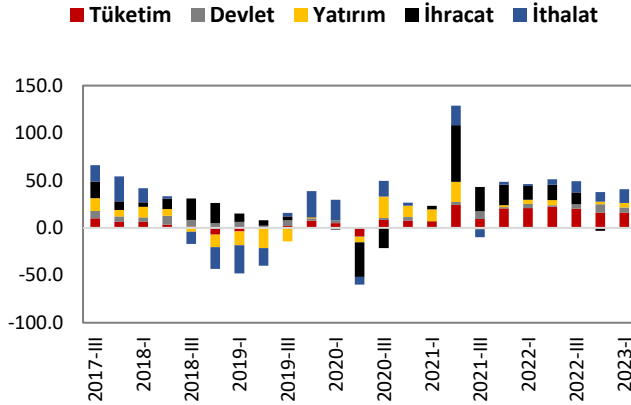
Kaynak: TÜİK

Sektörel Büyüme Hızları (y-y, %)

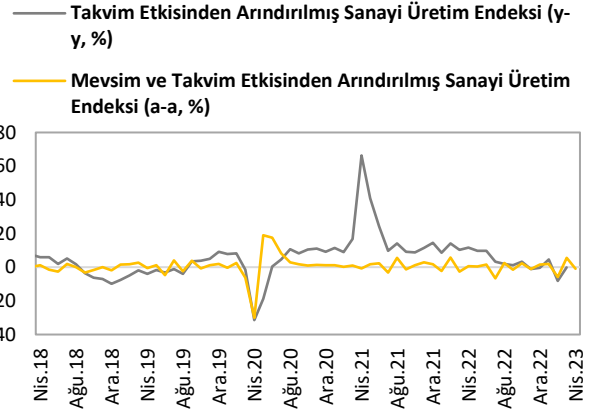
Kaynak: TCMB

Harcama Bileşenlerinin Büyüme Hızları (y-y, %)

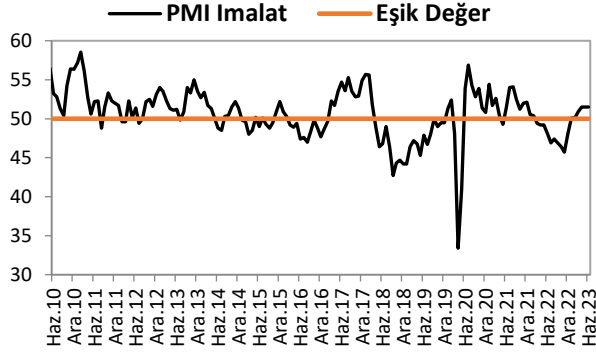
Kaynak: TÜİK

Sanayi Üretim Endeksi

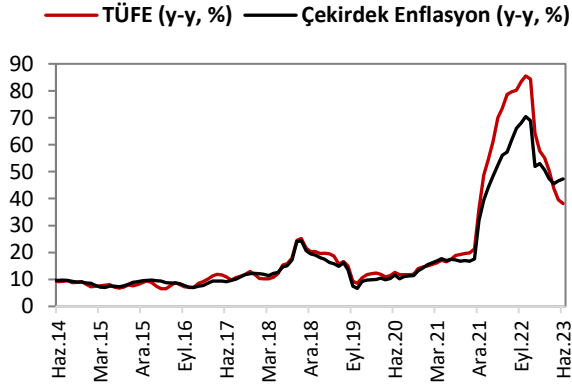
Kaynak: TÜİK

İmalat PMI

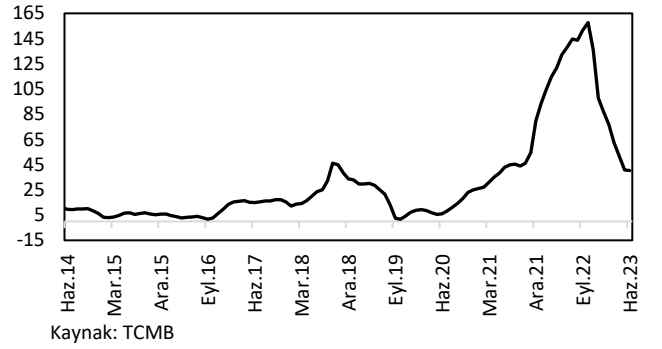
ENFLASYON GÖSTERGELERİ

TÜFE ve Çekirdek Enflasyon

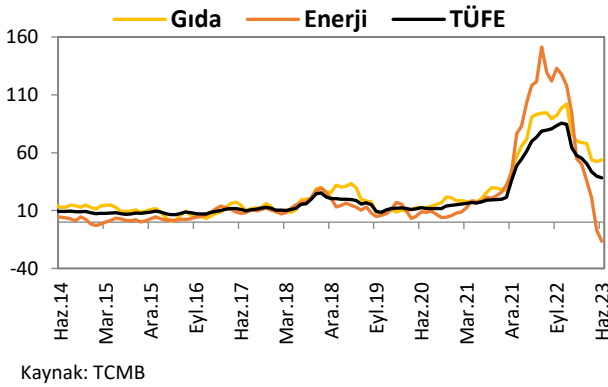

Yİ-ÜFE

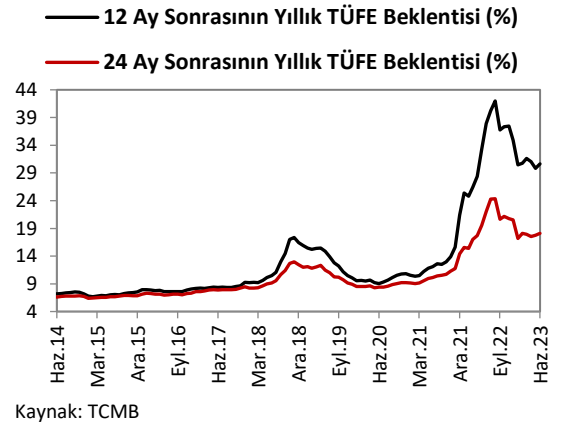
Yİ-ÜFE (y-y, %)

Gıda ve Enerji Enflasyonu (y-y, %)

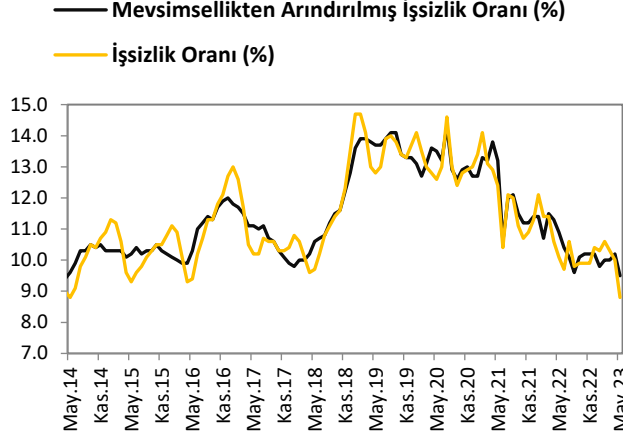

Enflasyon Beklentileri

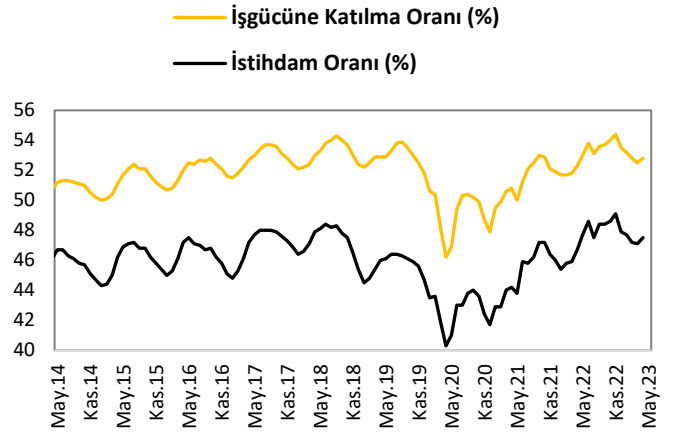

İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşsizlik Oranı

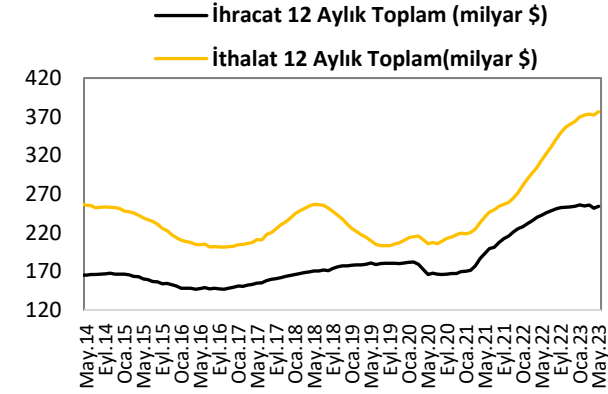

İşgücüne Katılım Oranı

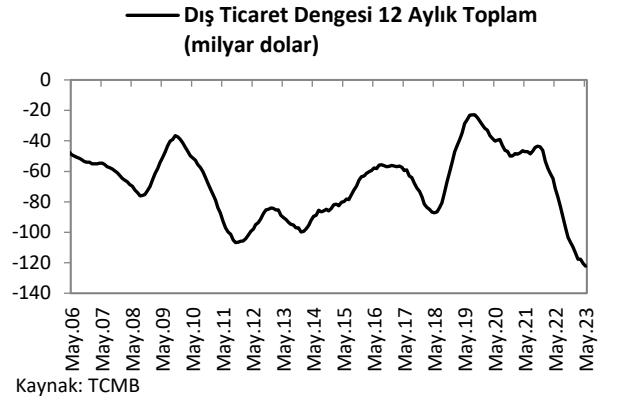

DIŞ TİCARET GÖSTERGELERİ

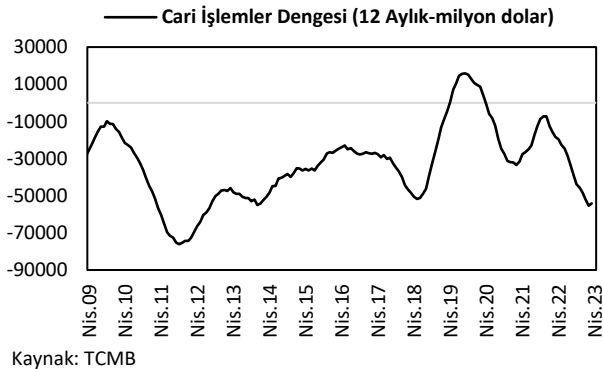
İthalat-İhracat

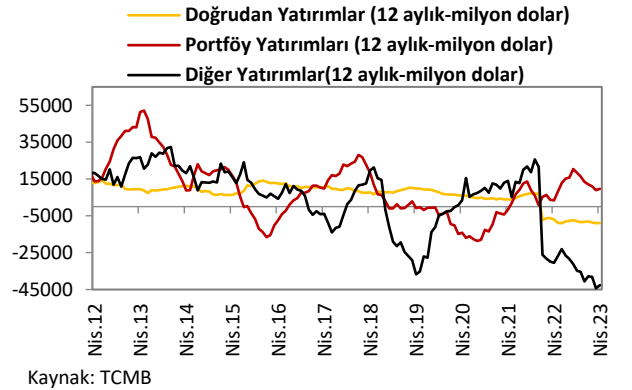
Dış Ticaret Dengesi

Cari İşlemler Dengesi

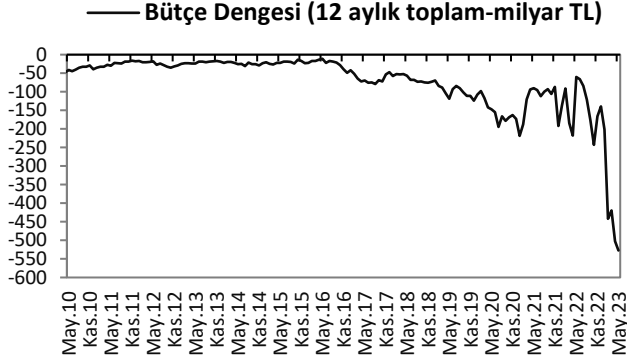

Sermaye ve Finans Hesabı

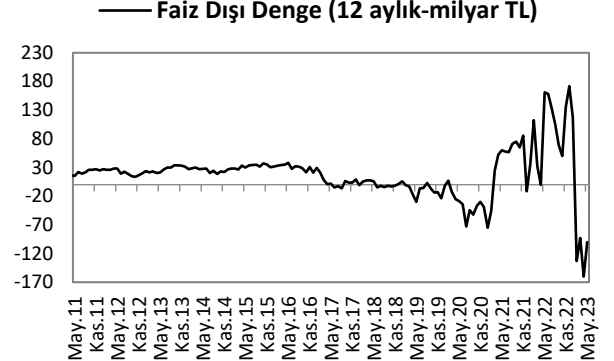

KAMU MALİYESİ GÖSTERGELERİ

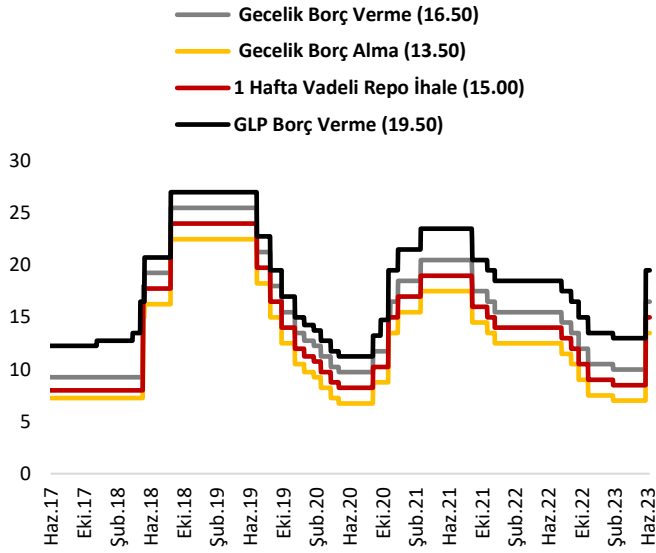
Bütçe Dengesi

Faiz Dışı Denge

TCMB Faiz Oranları

Türkiye Makro Ekonomik Görünüm

Reel Ekonomi					
	GSYH (Cari Fiyatlarla, milyon TL)	GSYH Büyüme Oranı (zincirlenmiş hacim endeksi, y-y, %)	İşsizlik Oranı (%) (mevsim etkisinden arındırılmış)	Sanayi Üretim Endeksi (y-y, %) (takvim etkisinden arındırılmış)	Kapasite Kullanım Oranı (%)
2021	7,248,789	11.0	12.0	17.5	76.6
2022	15,006,574	5.6	10.5	5.7	77.1
Son Yayınlanan	4,631,792 (2023-I)	4.0 (2023-I)	9.5 (Mayıs 2023)	-1.2 (Nisan 2023)	76.80 (Haziran 2023)
Fiyat Gelişmeleri (y-y, %)					
	TÜFE	Çekirdek TÜFE	Yİ – ÜFE		
2021	36.08	31.88	79.89		
2022	64.27	51.93	97.72		
2023 (Haziran)	38.21	47.33	40.42		
Parasal Göstergeler (Milyon TL)					
	M1	M2	M3	Emisyon	TCMB Brüt Döviz Rezervleri (Milyon \$)
2021	2,097,220	5,063,244	5,167,365	221,447	72,563
2022	3,131,103	8,218,173	8,448,655	313,343	82,904
Son Yayınlanan (30.06.2023)	4,180,491	10,292,525	10,834,487	473,682	67,154
Faiz Oranları (%)					
	TCMB O/N (Borç Alma)	TCMB O/N (Borç Verme)	TCMB Haftalık Repo		
2021	12.50	15.50	14.00		
2022	7.50	10.50	9.00		
Son Yayınlanan (10.07.2023)	13.50	16.50	15.00		
Mal Ticareti ve Cari Denge (Milyar \$)					
	Cari İşlemler Dengesi	İthalat	İhracat	Dış Ticaret Dengesi	
2021	-7.2	271.4	225.2	-46.2	
2022	-48.7	363.7	254.2	-109.5	
Son Yayınlanan	-5.4 (Nisan 2023)	38.2 (Mayıs 2023)	21.7 (Mayıs 2023)	-12.5 (Mayıs 2023)	
Borç Stoku Göstergeleri (Milyar TL)					
	Merkezi Yön. İç Borç Stoku	Merkezi Yön. Dış Borç Stoku	Kamu Net Borç Stoku		
2021	1,321.2	1,426.6	1,485.6		
2022	1,905.3	2,128.9	2,517.0		
Son Yayınlanan	2,348.1 (Mayıs 2023)	2,386.3 (Mayıs 2023)	2,934.2 (2023-I)		
Kamu Maliyesi (Milyar TL)					
	Bütçe Giderleri	Bütçe Gelirleri	Bütçe Dengesi	Faiz Dışı Denge	
2021 (Mayıs)	117.9	104.6	-13.4	0.574	
2022 (Mayıs)	173.8	317.8	144.0	161.9	
2023 (Mayıs)	430.5	549.4	118.9	221.6	
Rasyolar (%)					
	Bütçe Açığı/GSYH	AB Tanımlı Genel Yönetim Borç Stoku/GSYH	Cari Denge/GSYH		
	2.45 (2023-I)	31.2 (2023-I)	-5.7 (2023-I)		

Cem Erođlu	Müdü	cem.eroglu@vakifbank.com.tr	0216-724 30 80
Fatma Özlem Kanbur	Müdü Yardımcısı	fatmaozlem.kanbur@vakifbank.com.tr	0216-724 30 83
Naime Dođan Eriş	Müdü Yardımcısı	naimedogan.eriş@vakifbank.com.tr	0216-724 30 82
Bilge Pekçađlayan	Müdü Yardımcısı	bilge.pekcaglayan@vakifbank.com.tr	0216-724 30 84
Sinem Ulusoy Kasap	Müdü Yardımcısı	sinemulusoy.kasap@vakifbank.com.tr	0216-724 30 86
Selin Mumcu	Uzman Yardımcısı	selin.mumcu@vakifbank.com.tr	0216-724 30 88

Bu rapor Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. tarafından güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan sağlanan bilgiler kullanılarak hazırlanmıştır. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. bu bilgi ve verilerin doğruluğu hakkında herhangi bir garanti vermemekte ve bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan dolayı sorumluluk kabul etmemektedir. Bu rapor sadece bilgi vermek amacıyla hazırlanmış olup, hişbir konuda yatırım önerisi olarak yorumlanmamalıdır. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. bu raporda yer alan bilgilerde daha önceden bilgilendirme yapmaksızın kısmen veya tamamen değişiklik yapma hakkına sahiptir.